

LENIN TUJ VĒLĀT

(По ленинскому пути)

VKP(в) Okruzkomlān, Okrispolkomlān da Okrprofsovetlān gazet.

Janvar 25 lun 1937

№ 10 (1459)

Подписная плата:

На 1 год 14 р. 40 к.

На 6 мес. 7 р. 20 к.

На 3 мес. 3 р. 60 к.

АДРЕС РЕДАКЦИИ:

п. Кудымкар Свердловской области

RSFSR Konstitucija proekt jylis

Sovettez Črezvčajnāj XVII Všerošijskāj Sjezd vāln jort M. I. KALININLĀN doklad

Jorttez, RSFSR Konstitucija proekt kerām Konstitucionnāj Komisija, kāda vāli vārjām VČIK prezidiumān 1936 godā ijuļ 27 lunā, i sčān odovritām 1935 godā dekabr 23 lunā da pārtām Sovettez Črezvčajnāj XVII Všerošijskāj Sjezd vāln vīzētām ponda.

RSFSR sussestovonāno kādā mījan sjezddez vāln kčkiš ovsuzdajčisā i priņimajčisā Konstitucijāez.

RSFSR-lān medoza Konstitucija vāli primitām Sevettez vitāt Všerošijskāj Sjezdān 1918 godā ijuļ mišecā, kādā vvodnāj tor tujā pāris „Uzališšezlān da ākspluatirujemāj narodlān pravaez deklaracija“, kādā vāli primitām Sovettez kuimāt Všerošijskāj Sjezdān 1918 godān janvar mišecān.

Medoza sovetskāj Konstitucija oformitis i zakrepitis sovetskāj gosudarstvolis osovāez, kādā čuzis Oktabrskāj socialističeskāj revolucija rezultātān. Sija vištālis osovņāj zadačāez ākspluatatorčkāt ožlānšā peššāmān, ovsestvo socialističeskāj organizacija suvtātāmān, kādān ne dolzon lonь mortān mōrtān ākspluatacija i klassez vāle ovsestvolān jansētčām.

1918 godšā Konstitucija osovā vāln ravočāj klass da uzališ kreštjanstvo bolševistskāj partija rukovodstvo uvīn pazdisā buržuaznāj kontrevolucijaes, otrazitis inostrannāj interventčlis uskātčām i lāšētisā uslovijāez ātik, vānā sovetskāj gosudarstvo — Sovetskāj Socialističeskāj Respublikāezlis Sojuz kerām ponda. (Dčr kčššānā aplodismenttez). Mādāz Konstitucija vāli primitām 12-āt Všerošijskāj sjezdān 1925 godān maj mišecān. 1922 godān Sovetskāj Socialističeskāj Respublikāezlān Sojuz ovrāzujččāmān da 1924 godā SSSR Konstitucija primitāmān kolis RSFSR Konstitucijāis tekstā kernь mādčān SSSR Konstitucija i sootvetstviē osovā vāln.

1918 godšā Konstitucija tekst vezāmān neovčodimōst lois i sčšān, sto sčšān vālisā unā statjaez, kādā otrazajtisā peššāmān čulālām istoričeskāj ātāp, napriemer: mu socializacija, fabrikāez da zavoddez vāln ravočāj kontrol, Persijāis vojskāez pātčētām, Armenija samoopredelenno i sīz ož. Eta vādā vāli 1918 god ponda sussestvennājān, no 1925 godā javlajčis toko istoričeskāj faktān.

Sija kādšān čulālis unāzčk dāsātik god. Eta kād kosta Sovettezlān Všerošijskāj Sjezddez neātpāriš vezlisā da sodtālisā RSFSR dejstvujūšāj Konstitucijās. Sīz, vāli pārtām RSFSR vīl administrativno-territoriālāj jansētām, ker-

švālisā vīl i mādčodšāvlisā sussestvujūšāj narkomātez i čulētčisā sovetskāj vāštān mādik organizacionnāj meropriatijāez.

RSFSR-lān Konstitucijāez vādā enā sodtātez da vezāmmez javlajčisā mījan ākonomika progress otrāzeņņoān, a ātlān sčkāt klasovāj struktura izmenēņņoēz i mījan strānān nacionālāj vzaimootnošēņņoēz otrāzeņņoān.

Me og ponda podrobnāja suvtčšān nija pādān izmenēņņoēz vāln, kādānā loisā sovetskāj strānān. Sovettez Črezvčajnāj VIII Všesojuznāj Sjezd vāln jort Stalin āslā dokladān mčččālis nija isčērpvājūšāj polnotaān. Bļeštāšāj diālektik, šētis nāle seeām ānāliz, kādā sčkāt mčj-livo sodtčn. Požā vīštāvnь toko ātik: socialno-ākonomičeskāj sdviggez, kādānā sogmīsā mījan strānān, šētān požānnez stroitnь gosudarstvennāj upravlenno vīl forma vādān demokratičeskāj osovāez vāln.

V. I. Lenin esā 1909 godān gīzīs:

Konstitucijālān susnoštāš sčšān, sto gosudarstvolān osovņāj zakonnez voovē i zakonnez, kādānā kasajčān izbirātelnāj pravāezēs, predstavitelnāj učrezdenņoēz nālis kompetencijāez i mukād, vārazajtān klassovāj peššāmān vānnečlis dejstvitelnāj sootnošēņņo. Konstitucija fiktivnāj, kār dejstvitelnoēst da zakon torjāšān; ne

iktivnāj, kār nija ātlāšān.*.)

Sovetskāj Konstitucija da sovetskāj dejstvitelnoēst, kčz tādāt, — ātlāšān. Sovettez Črezvčajnāj VIII Sjezdān primitām SSSR Konstitucija, kčz zerkaloān otrāzajtā mījan strānān naroddečlis oān, kādā kerām da suzētām jort Stalin rukovodstvo uvīn. (Dčr kčššānā aplodismenttez). Imenno sījān Sovetskāj Sojuzis narodnāj massa nīmtis āsīnīs vīl Konstitucijās sč tvoreč nīmān—stālinskāj Konstitucijān. (Dčr kčššānā aplodismenttez). Eta nīmān sija pāras vsemirnāj istorijāez.

Ravočāj klaslān mnogočislēnāj vraggečkāt besposadnāj peššāmān jort Stalin mobilizujtis partijāes, ravočāj klasēs i mījan ztrānāis uzališ massāezēs socializm suzētām vāle. Sč rukovodstvo uvīn mījā industrializirujtim āsīnčm strānānān, kerimā šelskāj xozajstvo socialističeskāj lād vāle likvidirujtim kapitalizm promšlēnnoēstān, torgujtāmān da šelskāj xozajstvoān, uničtozitim mortān mortān ākspluatacija, utverditim socializm, kčz Sovetskāj Sojuz xozajstvennāj političeskāj oānālis nezvālmāj osovā (Aplodismenttez).

Stālinskāj Konstitucija em po vādīvāej socializmlān Konstitucija. (Aplodismenttez).

*.) Lenin, tom XIV, str. 18.

Velikaj itoggez

Jortēz, RSFSR-lān Konstitucija proekt kerām SSSR Konstitucija sootvetstviē da osovā vāln.

Medoza glāvā vādān vōštām Sojuznāj Konstitucijāis. Sčšān vāitšā ovsestvennāj ustrojstvo jylis. Medoza nōl statjāes opredelātān respublikāis političeskāj da ākonomičeskāj osovā. Eta glāvān mukād statjāez ustanovlīvajtān socialističeskāj da ličnāj sovsstvennoēst formāez, respublikān xozajstvennāj oān napravlenno da trud principez.

Ovsestvennāj ustrojstvo jylis zenitk statjāezān gīzāmāš dramātizmlān tērām velikaj itoggez unā proletarskāj revolucioņerez pokolenņoēzān peššāmān.

90 godjeē vārān Kommunističeskāj Manifestān Karl Marks provozglāitis neovčodimōst socialističeskāj osovāez vāln ovsestvennāj ustrojstvo. Ena 90 god tērāmāš ravočāj klaslān peššāmān āslā āngetātelčkāt. Bōštā tād vāle Anglijāis čālistskāj dvīzeņņo, Francijāis Parīzskāj Komunā, mādik strānāezān surovāj klasovāj svātkāez, Rošijāis 1905 godšā revolucija. Peššām vāli šēkt. No toko rošijskāj proletariātā poka udajčis āsīš sčkāt unāgodšā peššāmsā pomāvnь pomēšiččāj—kapit lističeskāj stroj razgromtāmān i ovrāzujtān mīrān ravočāječlis da kreštjanāis medoza sovetskāj gosudarstvo. (Aplodismenttez).

Gosudarstvolis političeskāj osovā sostavljātān uzališsez deputātežān sovettez. Požā predstavitnь āslāt, kčēām pādān šimpatija čuvstvo nija vāzvājtān ne toko SSSR-lān ravočāježšān da kreštjanān, no i vādā mīrīs uzališsezšān. Ed enā nija vāšt organnez, kādā vālisā kerāmāš ravočājez revolucioņnāj peššāmān i kādā ovtātān mījan strānāis ravočājez da kreštjānā, Kommunističeskāj partija veškātāmān uvīn, čāpkisā čārizmlis vāšt, Rošijāis pomēšičkēzāj da kapitalistezēs.

Mījan strānāis ravočāj klas mādik vāt jevropejskāj strānāezis proletariātsā šorānčk petis istoričeskāj ārenā vāle socializm ideāllez ponda peššāmān. No sčlān tujā otmetitām zestokāj vōježān, kčzām sčlān medbur zōnnez zertvāezān. Eta proletarskāj geroizmlān tuj. Emīs esā sija pokolenņoīs lovja predstavitellez, kādānān ravočāj klaslān organizacija toko namečajčis i kār mījan Kommunističeskāj partija

Prodolzeņno 2-āz līsvokān

RSFSR Konstitucija proekt jblis

Sovettez Črezvčajnej XVII Všerošijskaj sjezd vblu jort M. I. KAĻININLÄN doklad

(Prodolzenno)

välil petalan sostojanno. I vot talun mija obsuzdajtam rabočejez da kreštjana socialističeskaj gosudarstvolis Konstitucija, med demokratičeskaj Konstitucija včas kær-ivo valämmezis i ännä Konstitucijaezis, SSSR Stalinskaj Konstitucija isklučitämän, kädälän rodnej nblän javlajtčä RSFSR-län Konstitucija. (Aplodismenttez).

Mijan respublikalis ekonomičeskaj osnovasä sostavlajtä xozajstvolän socialističeskaj sistema da proizvodstvo orudijaez da sredstvaez vblä socialističeskaj sobstvennoš, kädä isklučajtä mortäs mortän eksploatacija.

Samaj drevnej kaddežšan ännä lunnezäz čelovečestvolän medbur ummez kossisä nija xozajstvo organizacijaän idealnej formaezsä, kädä ez ležä vč kavalajtne da eksploatirujtne užalisšezäs. Mija äzzimä enä idealnej formaezsä i pervajis istorijaän puktimä nija mijan stranaän xozajstvennej olan osnovasä.

Marks da Ängels „Kommunističeskaj Manifestän“ gizisä, sto „kommunisttez vermasä vrazitne ässinäs teorijasä ätik položennoan: častnej sobstvennoš čepkämän.“ Marksizmlän eta vaznejšaj položennoš mijan Konstitucijaän gläžä, kčz keršäm fakt.

Äni ne toko Sovetskaj Sojuzn, no i sč predlež sajän rabočejez da užališezlän paškät slojjez vezärtän xozajstvo socialističeskaj sistemalis preimussstvo kapitalističeskaj ozyn. A ed esä sovsem nevazyn eta pođimačnoš včli toko nevna peredovaj morttez udelän.

Kapitalističeskaj miris xozainnez, a siz-zä mezdunarodnej oportunizm lageris nblän prislužnikkez vizäns včdäs sredstvaez, medčb tormozitne socializm včdmämle. Nija soznačlnäja iskazajtän socializm jblis vezärtäm, mčršänä sajävtnä asläns stranais rabočejezšan Sovetskaj Sojuzlis vsčmirno-istoričeskaj pobeđaez. Socializmket peššämän nija primeđajtän včdäs sredstvaez: včbetläns ässinäs naroddež, vištavlänš klčvetaež Sovetskaj Sojuz vblä, presledujtne peššisšezäs da kommunističeskaj partijalis posledovatellež-s žestokaj terrorän.

Da i kčz ne presledujtne, ed mirn olä socialističeskaj gosudarstvo, kčtän užališez užičozitisa ne toko častnej sobstvennoš proizvodstvo sredstvaez vblä, no i, narod kčvvezän, suämän, kerisä včdäs užališez ponda sčastlivaj olan. Sija včrazajtčä ne toko materialnej da kulturnej cennoštezän, kädä užätis govvezlän klass, no i interesež garmonijaän, rabočejez, kolhoznikkež, intelligencija idealnej stremleňčän ätik celäž, kädä mčččalä kommunističeskaj partija. Včd mort—prostaj užališšan med včdajussaj učenajez — včdmis asläs sobstvennej predstavlennöän, vezärtis narod ponda asläs užlis značimöš da poleznoš.

Sovetskaj Socialističeskaj Respublikaež Sojuzis rabočej klass gordošän vernäs vištavlän včdäs mirn: vizäta, proletarskaj revolucija rezultätän ne una sužätli, menäm olan keršä kulunäjän i obespečonnäjän, — see m zä položennoš olä mijan stranais včdäs užališ našejännöns. Vot mčlä siz

žubimaj mijan rođina, vot mčlä mija bezzavetnaja pondam peššän sč granicaez celostnoš da neprikosnovennöš ponda. (Aplodismenttez).

Nežvčlemaj zakon tuja Konstitucija 8-ät statjaän gizis:

„Mu, kädä zanimajtne kolhozzež, zakreplajtčä ne saja besplatnaja i bessročnej polzovannož,—vek kežä.“

Kčz jeeä kčvvez i kčz una sođeržanno!

Včdännät tädät, sto mu ponda kreštjanalän peššäm vizä drevnej istorija. Boštä tija Zapadn kreštjanskaj vojnaezlis istorija, kreštjanskaj vojnaez mijan Roššijaän: Bolotnikovlis, Štepan Razinlis, Puğaçovlis vosstanno i una mädik včbt da učet vosstannožez mädik stoletijaezän,—tija äžžat, sto eta peššämän cel včdälän javlajtčä kreštjanaän pomessičej mu boštäm i pomessiče — dvorjanskaj gnotis meždätčäm. Eta peššämän geroika švčsä narodnej šlankčvvezän; sija otrazitäm mijan xozajstvennej literaturään. Eta peššäm uporstvo jblis vaitän i oxranno—policejskaj učrezdennoezis arxivvez.

No dvorjanstvo da pomessičej kontrevolucionnej slojjez top 1905 godša revolucijaež dumajtisä ili kerisä vid, sto siz dumajtän,—kreštjanstvo loas nčkät panjt revolucijala. Proletarskaj revolucijalän včdäs vraggež, buržazijaän menševikkežäs da trockisttezäž včklučitelnaja välisä uverenäs, sto bolševikkež ässinäs piņnežnsä čegtalasä derevna berdä. Včdäs mezdunarodnej kontrevolucija nadejtčämän vizätis derevna vblä. I vot leninskaj politika, kädä nuätis partija Stalin rukovodstvo včtän, pčratis enä rasčottežsä. Včdän opravdajtisä partijaän včgläddež, sto kreštjanstvo proletariat rukovodstvo včtän loas kontrevolucijaket peššämän vernaj sojuznikän, a äni stalinskaj politika keris sija rabočej klassä jortän obsvesto socialističeskaj pereustrojstvo ponda peššämän, kommunizm ravnopravnaj stroitišän. Eta ätik medčbt pobeđaežis mijan partijaän i proletarskaj revolucijalän.

Vil pokolennö oz täd vaz kreštjanskaj olan jblis, primernaja, 30—40 god včrlän. Toko vaz olanä ännäša olänkät sravnivajtikä, požä predstavitne, kčeäm munäm tuj. Vot me ozyn ätik interesnej dokument — tujskaj gubernatoršan vnutrennej deloež ministlä šekretnaj doneženno 1905 godä april 22 luňša.

Me lčddäta sija tijaän.

„Menäm april 22 luňša №158 predstavlennö dopolnennöä vajtä Tenbt včsoko prevosxoditelstvo, vice—gubernator doklad šäiti, kädä loktis Bogorodickšan da bogorodickaj ujezd ispravnik raport šärti, pozarrez deloežlis podrobnöštez, kädä keršisä kreštjanaän graffez Bobrinskajjež xutorrežän.

Bogorodickaj ujezdnej ispravnik, polučitis april 20 luňä 11 časä graf Bobrinskajšan sveđennoez, sto Zdanki derevnaän xutorän kreštjanaä kerämas požar; sija munis xutorä, kčtän zastänitis turun zorož sotčäm. Zorožsä krugän kutamas kreštjanaä i požar kusätämän nekčeam meraež ez priňimajtä. Šel-

skaj starostaäs koräm včrñ ispravnik sek-zä äktis pondätčän kusätne vi. Sblän eta prikazannoš kreštjanstvo koläsän lebtis vrazdčbnaj gorätlämmez: „Mčj-zä tija mijaänä prikazitata ryrñ lovjän včä?“ Svčvčrñ nevna uveditčisä i kčvčmkä kreštjanin pondätčisä kusätne včsä, kät i tolpašan kčlisä nasmeslivaj gorätlämmez: „Sapoggetä sotän!“, „Mčj dumajtan, graf vestas tenbt?“, „Neboš, sblän mu una—terpitas.“ Svčvčrñ ispravnikäs kreštjanaä kutisä krugä, pčndisä vištäns sč jblis, mčlä nblä abu šetämas šojnč ružag šu i kčzäs vblä zär da norasisa mu netčrmäm vblä i kčvlis siz zä vrazdčbnaj gorätlämmez grafä panjt, sto sija korä mu ponda včbt arednaj plata. Ispravnik vištalis nblä, sto äni, požar kosta, ne kad vištavlänš pretenzijaež, eta ponda kolä loknš gorodä i vaitne mestnaj zemskaj načalnikket, a siz-zä i grafket. Tolpa pondis gorätlänš: „Tädäm mi tijaän, lok gorodä,—tija mijaänä setčin pukšätatä arešt včtä.“

Vi včli, požaluj, kusätän-ñi, kčz Bogorodickaj saxarnaj zavodšan Zdanovskaj xutorä pondisä zvonitne telefonän, sto zavodn pondätčis požar. Eta izveššosä polučitam včrñ, ispravnik xutorä kolis pristaväs, a ačbs ätlän grafket munis zavodä. Zavodn sotčis matän tečäm izäs stopa...

Ez jestä kusätne včsä, kčz Zdanovskaj xutoršan pondisä zvonitne zavodä, sto ispravnik munäm včrñ xutoris kreštjanaä pondisä vilis včsčinstvujtne, äztisä mädik zorož i äztänš guna. Sek sija graf Bobrinskajket munis voinskaj načalnik dčnä, boštisä sblis oficer-deloproizvoditel dčrñi 9 včoruzonnaj nijañä činnežäs, i esä sčšša 5 policejskaj sluzitelležäs.

Xutorä loktäm včrñ, ispravnik zastänitis mädik zorož sotčämän-ñi, a guna, kät i pčšaņas včli äztäm, no askadä užališez loktämšan včli kusätäm.

Mestaän graf Bobrinskajjež ordän očevideč sluzasäžježlis južšämän včjašnitčis, sto xutoris ispravnik da graf munäm včrñ, kčr kusiš požar i lois pemčt, kreštjanskaj tolpa vilis pondis busujtne: kesitčisä pristav včlän, äktisä sija vilaežän kajnš zorož vblä, gräžitčisä sblis orotnš juršä, vidisä grafšä, gräžitčisä raspravitčänš i ščkät.

Včli setän Jefremova gorodis svjasčennik Knazev, kädä pondčlis ävñ kreštjanasä, no nija pondisä kesitčänš i sč včlän, gräžitčisä čapknš sija včä. Med-ozä zorož sotčäm ez na esä dugdč, kčz kčvčmkä kreštjanin kotärtisä mädik zorož dčnä i äztisä sija, a svčvčrñ kčvčmkä minuta včrñ äztisä guna včlän izäs...

Kčtčž ustanovitäm, sto äžätišezän eta gizäm besporjadokčn da glavnej učastnikžän setän välisä 6 mestnaj kreštjanin, kädä ojnäs voinskaj činnež i policejskaj sluzitellež sodejstvijeän välisä areštjätämäs. Jugdikäs, ispravnikän včli äktäm sobranno i razjašnitäm kreštjanäl nblän prestupnaj dejstvije jblis preduprezdennoän, sto

besporjadok povtoritämšan zakkonnej otvetstvennoštä vajtämša seeämäs loas nčrštäm oruzije včlän. Mestä Vice-gubernator loktäm včrñ, svidetelskaj pokazannožez šärti, välisä areštjätämäs-esä 3 kreštjanin Zdanki derevnaš.

Ännä kadä eta seletnois kreštjanalän nastroenije uspokoitčis, no kazakkežlän oläm eta mestnoštn neovxodimaj...

Požä vajtänš una jarkaj primerrez vazis, kčr morttez podvčgajčisä äžzekucijaž, areštjež, rastrellezä i siz ož. Me vajäti, ätik tipičnej slučajjblis dokument, kčtän välisä včdäs šin ozyn carskaj Roššijalän dejstvujussaj reakcionnej včnnez, popäs isklučitčäg. Me vajäti fakt, kčeämäs välisä tščečezän. Sija otnošitčä gubernijaž, kčtän kreštjanasä grabitčisä i eksploatirujtisä ne jeeäž, kčz i mukäd gubernaežän, no včdän russkaj gubernään rabočejez da kustarrez včbt proslojkaa, kädälän peššämäs mukäd pričinaez šärti včli organizovannajžkč.

I vot, nelki seeäm gubernään kreštjanaä koläsän včli zirs pemčt. Lvinaj doła meddona rčm kadis: šenokos, strada, vartäm, gčräm, kreštjanaä šetlisä pomessiklä, unazčksä arendujtäm vizžez, včgonnez ponda užaläm vblä i siz ož. I šozä titulovannaj bezdelnikkež, eksploatatorrez dumajtisä—kreštjanaä loasä ne dor, nija munasä panjt rabočejježlä.

Lenin kreštjanstvoän äžis revolucionnej änergijalis včbt rezervuar i sija una keris, medčb kreštjanskaj änergijasä ätlänš rabočajket. Lenin kuläm včrñ leninskaj politikasä nuätä Leninlän mednratis sotatnik jort Stalin (aplodismenttez), kädä ne toko teoretičeskaja keris, no i pčrtis olämä roznitäm jediničnej kreštjanskaj xozajstoežsä kolhozzež rejsäez vblä vuzätämsä, mednoz-kä sunš, pčrtis socializmä. Äni mi äktäm sč velikaj čejatelnöštis ploddež.

Jorttez, dumanant vuzä mijan stranalän vaz clänä. Vizäta kreštjanskaj bčbez vblä. Roššij ätik nčvčbt torñ tijaän ozyn loasä besporjadokčn roznitäm xutorrez, a medčbt torñ—čerespolojsca, kčtän kčk säžen sajän torja nan, torja užaläm, včd polosa torjätäm mezaezän—jog turuimež rassädnikän, kčtän ne toko traktorän, no i ätik lemexa plugän ez pož bergäččän. Seeäm uslovijaežän dežatinaš 40 pud polučitam lčdčisšis bur urozajän. I vot, kernš enä včvvezä kulturnajježän, nč pčrtne ännäša tekničä: traktor, kčmbajän, parovaj vartän masinaä una včdkod sloznaj šelskoxoz jstvennej inventar—zadäčä, kazitčisvč, nčvčtänään. No sija tčrtis kommunističeskaj partija i sblän vozđ jort Stalin (aplodismenttez), ibo sija loä včoxnovitel n, iniciatorän da eta včbt uz nuätisän, kädä pelpon šärti toko dumaež, uporstvo da nastojčivost gigantlä, kädä pelpon šäti toko seeäm mortli, kädä vč äžžä ozlän (aplodismenttez).

Požä včškčti vištavnš, sto nekčtän mirn kreštjanskaj massa ozyn abu seeäm paškät perspektivaež, kčz kolhoznikkež ozyn So-

Prodolzenno 3-äž lisbokän

RSFSR Konstitucija proekt jylis

Sovettez Crezvycajnej XVII Vseroššijskėj Sjezd vylen jort M. I. KAĻININLĀN doklad

vetskaj Sojuzn. Proletarskaj re-
volucija rezultatan RSFSR-iz kres-
tjana polucitisa unazyk 100 mil-
lon hektarša pomessikkezlis da
vickuezlis mu. Kolhoznej da sov-
hoznaj bybez vylen uzalans
222600 traktor. Toko etik kolhoz-
zezn emas 38641 kombajn. En-
naša šelsohozajstvennoj orudija-
ezan bybezlan tyrtam, atlasa ag-
ronomiceskaj da tehničeskaj kul-
tura bydmam, iskusstvennoj udov-
rennoez bydmam, pravitelstvojan
agromeliorativnej meroprijatijaz
vle byt assignovanno, issledo-
vatejskaj instituttezlan bydman uz,

nylan kolhozzezkot svjaz bydmam
i, medvorn, šelsohozajstvennoj
produktalan granicatam rynok i
siz oz. — vot uslovijaz, kadam
ola Sovetskaj Sojuzis krestjan-
stvo, taca etimi zametnag ešeb
Toko socializm vermis kern
seeam uslovijaz i toko socializm
vermas suvtatn krestjanaos — kol-
hoznikkezas rabočajjezkot, gorod-
skaj naselenokot ravnaj uslovi-
jaez.

Konstitucija byrtan naša dej-
stvitelnoštes zakonodatelnoj for-
mae.

Mijan Prekrasnej rodina

Mədəz glava opredelajta go-
sudarstvennoj ustrojstvo da usta-
navlivajta vssaj vlast organezlis
da upravlenno organezlis pravaz.
RSFSR, kada SSSR-lan javlajta
sostavnaj toran, aslas granicazn
imejta 24 kraj da oblašttez, das-
sizm avtonomnej respublikaes,
kvat nacionalnej oblašttezaz da
ekmns nacionalnej okruggezaz.

70-ət goddezsa revolucionezaz
— raznočinecezas, sto velikoruskaj
rabočaj klass 1905 goda organi-
zujtis massaezlis vna revoluci-
onnej partija, sto velikoruskaj
muzik sek za pondis keršn de-
mokratān, pondis čapkn ropas
i pomessikas 1/4.

Sovetskaj stroj raskrepostis
naroddezlis tvorčeskaj vbn, kul-
turas keris uzališsez dostojanno-
en. Tiris meča naukais iskusst-
vois da literaturais medbur otirlan:
narod dostoinstvo šerti ocenitis da
vylana lebtis nblis kulturnaj nas-
ledstvosā, vklucitis sija socialisti-
českaj kultura stroitelstvoā. Soci-
alizm oplodotvoritis iskustvoes,
naukaes, tehnikaes, vylatam v-
sota vle lebtis roč kulturnis
uroven, kadaen medvylen dosti-
zennoen, jort Stalin kvyvez vaitā-
mān, javlajta leninizm.

Čoza loas zn vek, kyz roč
rabočaj klass imejtis i imejta as-
las vozdezan Leninas, Stalinas
(dyr kysana aplodimenttez), kad-
nalis nimmezsa sotna million otir,
kadna nrbstamaš nuzdān, koloni-
alnej porabossennoen, kapitalisti-
českaj eksploataciaen, kartalān
aslanys osvobodzenno asvysa zar-
jakot.

Zelajta, medv mijan strana-
is i medik naroddez aslanys sre-
dais petkatisa nauka, iskusstvo,
tehnikā mašterrezas. (Aplodis-
menttez).

Kuimot glava traktuje respub-
likalis vssaj vlast organez obra-
zujtam jylis — Verhovnej Sovet jylis,
kada voryjšo 4 god vle. Verhov-
nej Sovet javlajta vssaj respub-
likanskaj vlaštan i ovespečivajta
bydas pravaz, etā Konstitucija
13-ət da 19-ət statjaz šerti.
Verhovnej Sovet voryje Prezidium,
kada javlajta sle podčinonnejan
aslas bydas dejatelnoštn.

Nolot glava suvtat RSFSR
gosudarstvennoj upravlenno vssaj
da rasporditelnoj organen.
Narodnej Komissariattezlis Sovet,
opredelajta sblis kompetencija i
Narodnej Komissariattezlis funk-
cijaz.

1) Lenin. „Velikorussez naci-
onalnej gordost jylis“ t. XVIII,
str. 81.

Naroddezlān bratstvo da družba

Vitat, kvatot da sizimot gla-
vaez vaitān avtonomnej respub-
likaezn da avtonomnej oblašt-
zn gosudarstvennoj vlast vssaj
organiez jylis.

Mijan Respublikaen nacionalnej
vopros imejta addan byt vna-
cenno. Sija odorevolucionnej
Roššijaen ez vermis ne imejtn
značennoe, no carskaj pravitel-
stvo addanzk byddis seeam
kulturnaj nacionalnošttez, kyz
Pojsa, Finlandija, Latvija, Estoni-
ja. Ena nacionalnošttez ponda
samoderzavije nuatis vasnit politika,
siz kyz sija imvylis kulturnaj
nacionalnej burzuazija vle, ka-
dalan soprotivlennoe vli ed-
danzk organizovannaj. Bydanle
tadsa, sto, naprimer, pojskaj bur-
zuazijalēn čast orientirujtis Roš-
sija vle kyz vgodnej rynok
vle assis tovarrez vuzalām pon-
da. Tyrmānen uskātān tād vle
pojskaj manufakturalis konkuren-
cija moskovskajkaj, pojskaj fab-
rikanttezlis moskovskajjezkot pra-
vitelstvennoj sferaezn vlijāno
ponda pessam, ostzejskaj dvor-
janstvolis (baronnezlis) carskaj
dinaštija dvorec dān matlyzka
sulalam. Etik kylan-ka sunb, enija
nacionalnošttez, pravelnajzk
vištavn, n gospodstvujussaj
klassezkaj, carskaj pravitelstvo
byddis unazyk nezeli medik na-
cionalnošttez.

Vaitān-ka vostočnej da kavkaz-
kaj naroddez jylis, to tatān vli
politika — zmit, nrys, jukav i vlast-
vujt, a glavnejis — grabit i grabit.
I zabylis, proletarskaj revolucija-
ez munis muez grabitam, kad-
na prinadlezitis baskirskaj, tatar-
skaj, mongolskaj da turkskaj kres-
tjanstvolā.

Vezartana, seeam politikas
rozoritis nacionalnošttezlis kres-
tjanstvoes. Sija estis bydkod na-
dezda. Ns šinnezozn aslanys
sobstvennoj uz lois celāmān. Mu-
ezs sistematičeskaj grabitam, ne-
posilnej naloggez, vlaštezlan gru-
vej proizvod, byrsa unizenno — by-
das etā nuatis ne razvitija dān,
a hozajstvo degradacija dān, a
etān i bydsa naroddezaz degrada-
cija dān.

Illustracija ponda vajata politov-
zoris vderzka, kada suvtatam 1902
godā Ufimskaj gubernā kuza zan-
darmskaj upravlenno načalnikān.

„As narodnaselenno sostav
šerti, — vaitā etā obzorn, — un-
zyskā inorodčeskaj element-
on, Ufimskaj gubernija vermas
lonb otnešitam Roššijais samaj
raznoplemjonnej gubernijaz d-
nā. Naselennois glavnej kontin-
gentys musulmannez: tataraz,
baskirrez, a siz-za tuzemecsez,
xristianstvo primitišsez — cere-
missez, mordva, čuvassez, tep-
tarrez, messerjakkez, svāryn
roč zavodskaj naselenno i roč
krestjana, unazyskā perešele-
neceez Roššija pašta bydkod
mestazis, Maloroššijais, Privalti-
jskaj gubernazis, i, medvā-
ryn, nebyt procent jazbčnik-če-
remissez...“

Poči bydas inorodnej na-
selenno as kulturnaj razvitije
šerti samaj lazmyt stupej vylān,
addan grubaj, nevezestvennoj
nrvvezān da obyčajjezān. Na-
selenno aborigennez-za — baskir-
rez sulalan plemjo vrozden-
no tuj vylān, javnej degenera-
cija priznakkezān.

Ufimskaj gubernais naselenno-
lān ekonomiceskaj polozenno-
— avu bleštassaj i kolā zelajtn
una burzka. 1891 godšan or-
dētām neurozajjez su ne do-
roddez vuzaz orētise naselenno-
lis materialnej blagosostojanno,
kada vāli ne addan ovespeči-
tām i normalnej uslovijaz d-
ri, i, nebyt isklučenoen,
poči bydas naselenno
esā dāri dāri vermas sluzitn
pravitelstvo vnimanno da zavo-
mtaz predmetān sija prostaj na-
susnej prodovolstvijean ovespe-
čitāmn, i med vāsatn bygja-
lāmsā da sblis pošledstvijaz.
Glavnaj kontingentān etā bed-
stvennoj polozennoen javlajta-
nys baskirrez, kyz dās element,
vespečnej, vezzavotnej, Baskir-
skaj bednošt porazitelnaj, k-
nija i vladejtan addan byt mu-
nadelān. Kāzā sija sāmā, med-
vā onvne ne bygān ne pētān;
ne pōda, ne zemledečeskaj
orudjaz sblān avu; avu ne
paškām, ne utvar, a kerkuez
seeamās, sto prosto udvilajt-
čan, kyz nylān poze onv
talissa surovaj tavyezā... Za-
vodskaj jaz javlajta, sranitel-
naja, umstvenno razvitjān i vo-
jokān, no atlān etakot i vssaj
stepenjn veznrvastvennojān.
Razvrat, pjanstvo, bujstvo, ze-
stokaj obrāssenno, gušasām i
mukād porokkez i umaj kačest-
voez rabočajjezle obyās. N-
lān materialnej polozenno ož
vermis byddis onv ovespeči-
tām i lušā neznačitelnej zara-
botok 50, 60, 70 kopejka vle
kolā pitajtn semja i pirujtn...

Publčnej lekcijaz čulalām
godān ezā vāe. Narod ponda
byddetāmmez ovlisē narodnej
čajnajjezn krešēnna lunnezā
i nuatcisē, unazyskā, učitellezān
da mestnej duxovenstvoān.
Statjaz byddetčvylisē, unazysk-
sā, duxovno-nrvstvennoj so-
derzannoasēs, jeeazk istori-
českajēs da popularnajēs, mu-
kād byrsa ilustriujtisē so-
otvetstvennoj tumannaj karti-
naezān. Etāsa esā, mukādān,
unazyskā uezdnej goroddezān,
narodnej auditorijazēzn keršv-
lisē muzkalno-tancujtan rytez,
kadna narodlē šetavlisē byt
udovolstvije.

Mestnej pečat organez, „ofi-
cialnej Ufimskaj gubernskaj
vedomosttezsa, avuās...“
Etā dokumentlē 35 god. Du-
majtn avu osnovaņno, sto revo-
lucija lun kezē polozenno subest-
vennojā vezsis. Zikāz mēdnōz,
vojna dāri sija esā umajsalis
addanzk. Dokumentlān avtor
sluzitā porukaen sē, sto naci-
onalnej menšinstvoezlan polozenno
dejstvitelnaja vāli ne burzka, a
značitelnejā umajzk, nezeli ri-
sujtāma obzorn.

Seeam polozennoen vālisē by-
das nacionalnošttez, kadna na-
selajtān naša RSFSR-sā: mordva,
udmurttez, kalmjkkkez, Kavkaz
naroddez — čecēncez, karāčaj-
vecez, kavardinēcez, balkarē-
cez, dagestanēcez i mukād.

Sovetskaj vlaštlis nacionalnej
vopros kuza politika opredelajti-
kē, jort Stalin gizis:

„Carizm namerennaja kulti-
virujtis okrainaezn patriarxal-

Prodolzenno 4-əz listokān

RSFSR Konstitucija proekt jylis

Sovettez Črezvčajnej XVII Všerošijskaj Sjezd vlyñ jort M. I. KAĻININLĀN doklad

no-feodalnej gnot sь ponda, medvь massaezəs viznь ravnostvoñ da ñevezestvoñ. Carizm namerennaja selitis okraina medvur peļosokkezsə kolonizatorskaj əlementtezan sь ponda, medvь vasətnь tuzemecsezəs uməlyk rajonnezə i vñsətnь nacionalnej rozn. Carizm zeskətis, a mukəd pьrsə prosto ignalis mestnej skola, teatr, prosvelitelnej ućrezdenņoez sь ponda, medvь massaezsə viznь remьtn. Carizm prešekajtis medvur mestnej otirliš vьdkod iniciativa. Medvərn, carizm vijis okrainaezis narodnej massaezliš vьdkod aktivnoš. Vь dəs etən tuzemecsez kolasn carizm cuztis pьdьñ nedoverije, kəda mukəd pьrsə vuzis vrazdebnaj otnoseñņoezə vьdəs roč dьñə. Medvь jonmətnь centralnej Rošija da okrainaez kolasn sojuz, kolə likvidirujtnь etə nedoverijesə, kolə kernь etamədəs vezərtana da bratskaj doverije atmosfera. 1/ Kommunističeskaj partija kьz Oktəbrskaj socialističeskaj re-

volucijaəz aslas agitacijañ, siz i sь vərnь aslas praktičeskaj dejatelnoštn suvtətis zadacañ kernь Rošijasə našelajtis naroddeziš zavьliš bratskaj, etamədəs podderzka vlyñ osnovannaj sozьtelstvo ponda uslovijəz. Leninško-stalinskaj nacionalnej politika osnova vlyñ partija keris naroddez kolasn ñesokrusimaj družba, kədañ mirovaj proletariat əzəzə ožlanša kommunističeskaj obsestvolis proobraz. (Aplodimenttez. Gorətləmmez: Praviñno!).

Čulaləm kadə aslanьs kultuəan kolčəm naroddez čozə vətəñ ožnь munisšezsə. Arkməñ i vьdməñ nacionalnej kadirez. Roč literatura keršə naroddez rodnaj literaturəan. Roč kьv veləčəñi oxotnaja i svobodnaja. Kulturnaj da materialnej obespečəñolən vьdməñ, političeskaj soznəñno vьdməñ, tvorčeskaj iniciativa—xarakternej čerta vьdəs nacionalnoštjezlən, kədna našelajtnь mijanliš respublikasə. Seəam političeskaj rezulattəz kommunističeskaj partija nacionalnej politikələn.

Mijan Konstitucija, gosudarstvennej vlaš mestnej organnezliš pravoez da obžannošttez traktujtikə pervujis opredelajtə sovetskaj organnezliš i struktura. Etə razdelsə pьrtəms imejtə vьzət značəñno. Etən vьd proizvollə da mestnej pravotvorčestvolə puktisšə koñec. Konstitucija točnaja opredelajtə sovet otdellezliš funkcijəz da vzaimootnoseñņoez. Siz-kə loə, Konstitucija obsuzdajtikə mijə dolzonəš vñmatelnaja otnošičьñ mijan sovettezñ organzacionnej vopros stroitəm dьñə. Me og somnevajtčь, sto sija koras sjezd delegattezliš mñeñņoezəñ lovja vezšəm.

Jorttez, me kolə əkməšət glava, kədañ gizšə RSFSR bjudzet kerəm jylis. Dumajta, sto etə vlyñ natodil suvtčas jort Sulimov.

Konstitucija proektñ sud da prokuratura jylis baitə dasət glava, kəda sootvetstvujtə Sojuznaj Konstitucija əkməšət glavələ. Partija da pravitelstvo una kerisə, medvь levtəñ mijan sudėbnaj da prokuratorskaj sištemališ roč da značəñno. Konstitucija proekt sərti sud da prokuratura javlajtčəñ samostojatelnej organnezəñ. Statja 118 veškəta baitə: „sudjəz ućzaviməjəš i podčinjətčəñ toko zakonlə“. Avtonomnej respublikaeziš da oblastteziš krajjeziš i okruggeziš verxovnej suddez vərjiššəñ sootvetstvujussəj verxovnej sovettezəñ i uzališsez deputattez sovettezəñ, krajjezñ, oblasttezəñ da avtonomnej oblasttezəñ srokəñ 5 god kezə. Narodnej suddez vərjiššəñ rajoniš grazdanəñ všeošsəj, veškət da ravnaj izbiratelnej pravəz osnova vlyñ tajnaja golosujtəmən, srokəñ 3 god kezə.

Burzuaznej stranaezñ sud em kapitalističeskaj strojləñ oplot. Unəzьk slučajjezñ sija javlajtčə gosudarstvennej apparatiš reakcionnejzьk torəñ. Počə smela vištavnь: uzališsez əššinьs interessez dorjəmbñ setčin pravda oz əzə. Burzuaznej sud—etə kapitalizmlən etik bura utočəñnəj institut narodnej massaez vəbətłəm ponda. Dorjan bespristrastijalən vevdərša jugjaləm: storonaezlən publičnej preñijəz, kьz vьttə obvinajeməjlə šetšə pravo i vozmožnošt dorjəñ əššə, medvərn sudjasə dьr ñevezləm—vьdəs etə kerə pəškət massaez šinnez cəñ sudliš illuzija, kəda-pə sulalə klassez vlyñ.

Burzuaznej-zə sudis sussestvosnas ne toko povzətəm ponda, no i sovešt ponda dorjə kapitalistezliš interessez.

Mijan sud kerəm mədik principalnej uslovijəz vlyñ. Uzališsez oz imejtə mədik klassez vlyñ korəstnej viddez, ed nija javlajtčəñ cəñnošt neposredstvennej sozdatellezəñ, i nlyñ sud sovetskaj stroj priroda sərti dolzon lonь pravėdnəjəñ, mədnəz-kə sunь slyñ interessez dolzonəš petñ obseñarodnej interessez. Mijan sud dolzon razoblačajtnь i karəjtnь sovetskaj strojliš vraggezəš. Una prin errez vlyñ aslas sudėbnaj dejatelnoštñ—ličnej interessezliš stolknovəñno razbirajtəm, sluzėbnaj prostupoktez, ñeradejtərməz, lag dumajtəmməz razbirajtəm i siz əz.—sija dolzon velətnь morttezes kommunističeskaja loknь ena javlėñņoez dьñə olan javlėñņoez cəñkəñ. Sudlən za-

dača šəkt i vaznəj, no ətləñ sьkt sija i počotnəj.

Prokuratura institut jansətəma torjə, kьz ñezaviməj organ, kədalən zadaca sleditnь točnəj-lij ispolnajtəñ zakonnezə narodnej komissariattez, nlyñ ućrezdenņoez da torja dolznostnej morttez, a siz-zə PSFSR grazdana.

„Prokuratura organnez osussestvujtəñ əššinьs funkcijəz ñezaviməjə kьəəm vь ez vəv mestnej organnezəñ, toko SSSR prokurorlə podčinjətčəməñ“ (st.123)

Konstitucija ena statjəzłən smьslyš podčinitəma etik principlə—revolucionnej zakonnošt jedinstvo principlə. Mьj etə loə? Medvur loas viznь etə vlyə otvetšə Lenin kьvvezəñ. Jort Stalinlə pišmoñ Lenin gizis:

„Em-ja vьsokomerije sija vzglədn, sto zakonnošt oz vermь lonь kaluzskaj libo kazan-skaj, a dolzon lonь jedinej všerošijskaj i ñelki jedinej vьdsən sovetskaj respublikaez federacija ponda?.. Ne ućitvəjtnь vьdəs ena voprosəzñ mestnej ñeətkoddez lois vь ušñ vjurokratičeskaj centralizmə i siz əz., lois vь mesajtnь mestnej rabotnik kezə mestnej ñeətkoddezsə sija ućitčьñ, kəda loə razumnaj ušñ osnovaən. No-ed zakonnošt dolzon lonь etik, i vьdəs mijan olanьñ, vьdəs mijan ñekulturoštn osnovnej lokən loəñ poludikarrez iskonno-roč vzglədlə da privčkəzələ popuštitelstvo, poludikarrez, kədna soxranajtəñ vь zakonnoštšə kaluzskaj, kazanskaj zakonnoštšəñ ñeətkodčə“...

Prokuraturašəñ Lenin trebujtis, medvь sija sleditis vьdsən respublikəñ zakonnezə zavьliš ətkoda vezərtəm ustanovitəm šərn, kьəəm vь ez vəv mestnej ñeətkoddez vlyə vižəttəg da panьt kьəəm vь ez vəv mestnej vlijəñņoez vlyə.

Eta leninskaj trebovanņo əz-is əššis otrəzəñno mijan Konstitucija proektñ.

Dasətiket glava baitə grazdanəñ osnovnej pravəz da obžannošttez jylis. Etə glavəñs ətkod Sojuznaj Konstitucija sootvetstvujussəj glavakəñ. Abu somñəno, sija em i vьdəs sovetskaj respublikaez konstitucijəzñ, no obžatelnəjəñi abu vь dən kapitalističeskaj stranaez konstitucijəzñ, ñe isklučajtəmən i meddemokratičeskajjezsə. Da i mədnəz oz vermь lonь. Ena statjəz prisussəjəs toko socialističeskaj gosudarstvolə.

RSFSR-iš grazdana imejtəñ trud vlyə pravo, garantirovannej uz polučitəm vlyə pravo nь trud ponda sь količestvo da kačestvo šərti vestəmən. Etə pravəbs gizəma 124 statjəñ. Sussestvo sərti, Konstitucija toko juridičeskaja oformlajtə sussestvujtəñ položennoš, ed socialističeskaj xožajstvo organzacijañ, sovetskaj obsestvolən proizvoditelnej vь n vьdməməñ bezrabotica mijan likvidirujtəm.

Verməš-ja kьəmkə kapitalističeskaj strana, ñelki medvogatəj, suvtətnь aslyš setəməñ zadaca? Jasno, oz vermь. Kapitalističeskaj obsestvolən priroda treujtə bezrabotnejzə zapasnej armija. Promšlėñnej podjom da besənej birzevej spekulacija dirni etə armijəñs činə. Ətləñ etakət kapitalist-

Okoñəñno 5-əz lisvokьñ.

Sovetskaj demokratija versinaez dьñə

Kьkjaməšət glava ustanovlajtə mestnej gosudarstvennej vlaš organnezliš pravəz da obžannošttez, krajjevəjšəñ šelskaj sovetez:

„Krajjezñ, oblasttezñ, avtonomnej oblasttezñ, nacionalnej okruggezñ, administrativnej okruggezñ, rajonnezñ, goroddezñ, posaddezñ (stanicaezñ, čerevñəzñ, xutorrezñ, aullezñ) gosudarstvennej vlaš organnezəñ javlajtčəñ uzališsez deputattezłən Sovettez.“ (77-əj statja).

Ena sovettezłən ispolnitelnej da rasporjaditelnej organnezəñ loəñ nlyñ vərjəm ispolnitelnej komitettez sostavn: predsedatel, zameštittel, sekretar da člennez sьmda, mьmda opredelitəm RSFSR zakonəñ.

Uzališsez deputattezłən krajevaj, oblastnej, okružnej, rajonnej gorodskaj da šelskaj Sovettez ispolnitelnej organnez podotčotnəjəš kьz aslas sovetlə, siz-zə i vlyñzьk sulalan sovet ispolnitelnej organlə. Vlyñzьk sulalan Sovettez da nlyñ ispolnitelnej komitettez imejtəñ pravo otmenajtnь protivozakonnaj da gosudarstvo interessezlə protivorečitan reseñņoez da rasporjəzəñņoez uližzьk sovettezliš da nly ispolnitelnej komitettezliš.

Vlaš mestnej organnez imejtəñ dvojnaj značəñno: i kьz mestnej gosudarstvennej vlašlən organ, i kьz mestnej našeləñnolən vərjəm organ. Etakət sootvetstvijəñ nija imejtəñ i dvojnaj podčineñno. Vlyñzьk sulalan sovet ñe toko kontrolirujtə uližzьk sovetliš dejstvijəz zakonnošt, no i veškətlə nlyñ i, aslas oćeredə, nuətə otvetstvennošt uližzьk sovet dejstvijəz ponda. Etə petə sovetskaj stroj strukturais.

Promšlėñnošt, togujtəm mijan vьdsən gosudarstvo ñeto kooperacija kiezñ. Mu em gosudarstvolən socialističeskaj sobstvennošt, mədnəz-kə sunь prinəležitə vьdəs narodlə. Gosudarstvennej narodno-xožajstvennej plan opredelajtə Sojuzliš počti vьdəs proizvodstvə. Vьd šelskaj sovet tьrtə etə planliš kьəmkə tor. Vьd kolhoz,

vьd proizvodstvennej jedinica nu-ətə gosudarstvo ožn otvetstvennošt planiš əššis tor tьrtəm ponda, kət i etə proizvodstvennej jedinicas oz javlajtčə neposredstvennaja gosudarstvennej. Mestnej sovettez, obsegosudarstvennej plannez tьrtikə, jitəñ našeləñnoliš interessez vьdsən gosudarstvo interessezkat.

No sovettezłən em i mədik lador, etə—nlyñ našeləñnokət zelyt švajz. Sovettez vərjiššəñ našeləñnoən všeošsəj ravnaj da tajnej golosovanņo dьrni. Siz-kə loə, nly vlyə vərjiššezłən davlėñno, vərjiššezliš trebovanņoez tədəm, sovettezłən aslanьs zainteresovanost imenno nly mestnošt procveləñno—šetəñ polnej pozəñnez vьdsən obespečitnь mestnej nuzdaz. Mestnej interessezłən obsegosudarstvennejjezkat, mədnəz-kə sunь obseñarodnejjezkat soglasujtčəñ kьz našeləñnolə, siz i sovetskaj organnezlə tьrtčə Kommunističeskaj partijañ.

Mijan vraggez ljubitnь ukəzvajtnь, sto sovettezəñ veškətlə partija. Etə siz. No nija oz vezərtə sija, sto partijəñs-ed novošəñ ez uš. Sija siz-zə sulalə unəzьknas mestnej otirliš, siz sto mestnej organnezłən našeləñnokət švajz kьkpəvsə—partija linijəət i sovettez linijəət.

Etnəñ mijan otličije kapitalističeskaj stranaezšəñ. Vezərtana, sto vlaš organnez etəmə stroitəm pozəna toko socialističeskaj gosudarstvolən. Sovetskaj vlašlən organnez ñe toko matnəš našeləñno massa dñə, nija veškəta vezərtəmən narodnej vlašlən organnez, kədna tьšəca sunissezəñ jitsəməš uzališsezkat. (Aplodimenttez).

Mijə estən munam Leninəñ mьččaləm tuj kuza:

„... mijan em „čidesnej sredstvo“ srazu, ətprь sətəmən daspəšətnь mijanliš gosudarstvennej apparat, sredstvo, kədən etik kapitalističeskaj gosudarstvo ez raspolagajt da cz i vermь raspolagajtnь. Etə čudesnej deləbs—uzališsezəš, vednotəəs gosudarstvolən upravlėñno ušə privilekajtəm (Lenin tcm XXI str. 264—265).

1/ Statja „Marksizm da nacionalno-kolonjalnej vopros“, str. 61, izdan. 1926 g.

RSFSR Konstitucija proekt jylis

Sovettez Crezvyčajnej XVII Vseroššijskaj Sjezd vlybn jort M. I. KALININLƏN doklad

(Okončanqo)

tez kerəny vyna nazim uzalişsez zarabotnej plata vlye. Siz-kə, bez-rabotnej mort eġjaləm vlybn da uzalişsez nissenskaj sussestvovano-đo vlybn kapitalisttez stremitčəny soxranitny aslanys privylis vlybn norma.

Germanijayn fasizm lər rukovoditeltez vlast zahvat dərni kəşjişsə piqəvtne kapitalisttezliş goləez, med niş eaktəny ləddişny gosudarstvo interessezket, siz zə i proizvoditeltezket. Əni vlybn mir az-

zəni, sto eta vly svajnej vətət-çəm. Vətətəməş raboçəjtez, vətətəməş krestana, vətətəməş poznit burzuazija, vətətəmə intelligen-cija. Ožza moz kolçcis ġyriş romessikkezlən gospodstvo, promys lennoşt magnattezlən, spekulant-tezlən da birzevikkezlən gospod-stvo, kədnaliş interessezsə dorjə fasizm. Vlast dənny fasizm — eta finansovaj kapital medreakcionaj əlementtezlən otrətaj terroristi-çeskaj diktatura.

sija unaiş vly vətətəm gospod-stvujussəj klassezən. Mijanlə em mby beregityn, em mby dənə pri-menitny vditelnoşt. Bditelnoşt dol-zon lonə ne formalnej, ne vumaz-nəj. Sija dolzon lonə veşkətəmə ne sby vlye, sto mort nekuzəməni viştaliş, a sby vlye, mby sija kerə, sby uz rezulattez vlye, sby vlybn-şa povodeņno vlye. Tədmavnə mortəs em vaznej kaçestvo kom-munistlən. Me vly zelajti, medv 139 statja krepyta pəris mijan stranaiş ġrazdana soznanoə.

vlybn. Me vlybn prisoeđnajtca velikolepnej izlozitem položen-noez dənə jort Molotov rečəny. (Aplodimenttez).

Daskuimət ġlava opredelajta ġerb, flag, respublikaliş stolica Dasnołət ġlava baitə Konsti-tucija vezan porjadok jylis.

Jorttez, mijan respublika—SSSR-lən organičeskaj tor. Mijan na-rod kət kət vly i loas Sojuznej respublikalən oporaən. (Aplodis-menttez).

Stalinskaj tuj vblat

Jorttez, vlybn uzaliş mir tədə, kbeəm učet materialnej resursse-zən sovetskaj stroj petis obsestven-nej arena vlye. I vot 20 god vlybn aslas sussestvovano dərni Sovettez strana konstitucionnej porjadokən ġarantirujta trud vlye pravo, soççisəm vlye pravo, zen-dəta raboçaj lun sizim çasəz, ġar-antirujta vly godşa otpuskkez raboçəjtez da sluzassəjtez za-rabotnej plata soxranitəməni, uzalişsezle predostavljajməni sanato-rijəez, soççisan kerkuiez i siz ož. i materialnej obsestvajta mort-əs pərişuvja, sogalika, trudospo-sobnost əstika.

Vlybn eta javljajta sija rezul-tatən, sto mija kapitalisttezliş mbyrdim proizvodstvə sredstvaez i partim niş vlybn narodnejze.

RSFSR ġrazdana imejtnə obrə-zovano vlye pravo (st. 127).

Eta pravos obsestvajta vly vlye-obse-objazatelnaj naçalnaj obrə-zovano, obrəzovano besplatnoştən, ətləni i vlybn obrəzovano besplatnoştən, vlybn skola-eyzn medunazək velətčissezle ġo-sudarstvennej stipendijəez siste-məni, skolaeyzn rodnej kv vlybn velətəməni, zavoddeyzn, sov-xozzeyzn, masino-fraktornaj stan-cijəeyzn da kolhozeyzn uzalişsez-zəs besplatnej proizvodstvennej, texniçeskaj da agronomičeskaj ve-lətəm organizujtəməni.

Zavoddeyzn texnikasə velətə-mys, kolhozeyzn agronomijəsə, texnikasə velətəmys sovhozeyzn da masino-fraktornaj stancijəeyzn, kvalificirovannaj kadraez lebamşə, şetə vozmožnoşt darovitaj otirlə munny ožlan—vuzzezə, vtuzzezə, kby eta i kerşə praktika vlybn. Tədana, sto mijan staxanoveçez sotnaez munisə velətčəny vuzze-zə da vtuzzezə. Mədnöz baitəməni, raboçaj kadraezliş znanoəz uro-veç mly lebtam inženerno-texni-çeskaj personal urovenəz.

Kolhozniçkez, kby šelsko-xozaj-stvennej produkta proizvoditeltez, aslanys proizvodstvennej praktika şerti çozə matəçəny promyslen-nej raboçəjtez dənə. Vly godə so vlybnəzək vnedrjajta šelskaj hozajstvoə texnika, kəda lebtə dərəvnaliş kulturnaj uroven, bur-mətə slyiş blagosostojanosə. Me-xanik, şlesar, traktorist, sofer, kombajner, inženər, mexanizator, agronom, učitel, vrac, zootexnik, žyvtovnovod, şçotovod, vuxgalter—professijəez, kədna krepyta pəranə sovetskaj dərəvna ənnaşa olanə. Eta vil kulturnaj vly çozmətə ġorodsə dərəvnaçət matətəm.

RSFSR ġrazdana imeitəny ne toko pravo, no i objazannosttez. Ətikis ny vlye me sua obrətitny tijanliş vnimano. 139 statja baitə: „Oteçestvo dorjəm em svjassen-nej dolg RSFSR-iş vlybn ġrazdan-

lən. Rodinalə izmena: prişaga narusitam, vraglanə vuzəm, ġo-sudarstvolən vojennaj vlybn us-serə vajətəm, spionaz—karajčəny vlybn zakon strogoştən, kby medşəkət zlodejanno“.

Eta statjalən znaçennoş vətət-ana vlybn. Mijan ġosudarstvo socialističeskaj, no sija olə kapi-talističeskaj stranəez kbeəvtəny, kədnalən gospodstvujussəj klas-sez sotčəny zelənoəni, med uniç-tozityn mirny socialistizmiş jedi-nstvennej oçag. Nija nuətəny pa-nyt şəkət peşəməni vlybn kod for-məez: kleveta, dversija, spionaz, provokacija—vlybn lezəny xodə sby ponda, medv vreditny socia-lističeskaj stroitelstvola.

Sijən mija dolzonəs dəspəvət-ny əşinym vditelnoşt ne toko mlyan ġranicəez vlybn, no i strana pəkybn. Mija dolzonəs kernə nepoznanəni vlybn kod pərytkə na-roddeez vraggez iş, kədna staraj-çəny kernə Sovetskaj Sojuz ovo-ronnej vlybn uşərb.

Jorttez, kv vditelnoşt mijan upotrebajta əddən eəka, i, po-zaluj, sija eəka upotrebaj-təməni sija əstə əşis pəkyşə soferzannoşə, a-ed pəkyşə soferzannoşə slybn əddən vlybn. Zavyliş-ed, mly slyzə eəka baitəni, i ne osnovanoštəz, sto mijan Ro-dina prekrasnaj, mly sija ljubitam i oğə vermə ne ljubitny, ed slybn şetəm mlyornaj otirlə şçəşə, slybn lebtəməz celoveçeskaj uvta-sez (nizzez) tvorčeskaj dətəlnost dənə, slybn raskrepostitəm inçə, i zenskaj Vsesojuznej sovesannoəz vlybn vlybn sovetskaj olanə in-kaezlən vtorenno dēmonstracijə-ən. Narod uvleçonnaj aslas uz rezulattezən promyslennoştən, šel-skaj hozajstvoən, aslas kulturnost podjomən i političeskaj kiu-gozor vlybn uşpexzən. I so-zə vditelnoşt eəka oz əzby sija pəkybn vətətənsə, kəda sija zas-luzivajta.

Mlyə osnovnejn stroitim so-cialističeskaj obsestvo, kern med-demokratičeskaj Konstitucija. Vrag mlyan slyz ičkəm, sto oz vermə əşis nyrşə mbyçəny şvet vlye, narod dənə. No eta oz çəvt (oz şnimaj) vditelnoşt jylis vopros, siz kby klassovaj peşəni ez dugd. Sija jəvms, sija primitis ne toko političeskaj, no i organi-zacionnəz mezlunərodaj xarak-ter. Nagladnej primerən etalə slu-zitə İspanijayn ġrazdanskaj vlybn. No oğə ponda munny prikerz-la ġranicə sija. SSSR-yn vredi-tllezlən da konrevolucionerrez-lən process baitə mlybn zarubez-nej kontrrazvedkəçket da fasist-skaj organizacijəçket svjaz jylis.

Asnys unazəkny narodys do-voçivaj blagorodnej i velikodus-naj. Kərkə ena kaçestvoez ponda

Daskəkət ġlavəni izlytəm iz-biratełnej sistəma, opredelitəməş slybn princippez i vlybn sovete-tez vlybn norməez. Eta ġla-valən principalnej položennoez loisə puktəməş izbiratelnaj zakon osnovə. Sovettez Crezvyčajnej VIII Vsesojuznej Sjezd vlybn SSSR Narodnej Komissarrez Sovedən predşedətel jort Molotov aslas rečəny, kət analizirujtis demokra-tizm dənə mlyanliş otnoseņno, oso-bəzə suvtčis izbiratelnaj sistəma

Sjezdlən zaşedanno janvar 18 lunə

Kuimət lun roç narodlən poslanikkez obsuzdajtnə aslanys respublikaliş Konsti-tucija. Jarkəzə da veditelne-ja baitəny tribuna vlybn vlybn delegattez Vostoçnej Sibiriş, Jakutiş, Udmurtijəis, Sara-tovskaj oblastiş jorttez Pəxo-mov, Sarabovina, Feser. Nija baitəny nija veşəməz jylis, kədna loisə socialističeskaj pıatiletkaez kosta. Vostoçnej Sibir da Jakutiya vlybn slybn-kə mestəezə, a əni pərisə zolotopromyslennej rajonə, šelskaj hozajstvo çvetitan ra-jonə.

Vlybn vlybn vlybn rod-naj kv vlybn baitə ġorjanka Sukojeva. Aslas rečəny sija baitə ġorjankaez şçəşə jylis, kəda əzby toko sovetskaj-vlast dərni.

— Med olas mijan sondi, mlyan sələm rodnej jort Sta-lin —vosklicajta jort Sukoje-va.

Aslanys vlybn vlybn vlybn baitişsez uđelajtnə Konsti-tucija proekt statjəzə sod-təttez kerəmə, medəddən ġosudarstvennej vlast mest-nej organəeyzn. Nija podfer-zivajtnə krajevaj da oblast-nej Sovetteyzn organizacion-

naj da kommunalnej otdelet organizujtəm jylis. Jort Jav-lonskaj partiş predloženno rajispolkommezyzn kulturno-prosvetitelnej otdelet obrəzuj-təm jylis.

Sjezdeş privetstvujtisə uzalişsezlən delegacijəez Çuva-sijəis, Krmis, Leningradis i siz ož.

Aslas privetstvennej rečəny jort ġoliceyna baitis SSSR naroddeez družba jylis. Aplodismenttez vlybn sija viştəzə, sto Volgayn avu seşə nemec-kaj kolonija. Əni sija vlybn kollektivizirujtəm respublika.

Jort Kalinin doklad şerti prenjəezəni baitisə slyzə jort-tez Belakova, Xatanzeev, Kulkov, Arhipov, Orbeli, Sur-din i Fajbovej.

Prenjəezə poməşisə. Sjezd jednoglasnəz primitis pos-tanovlenno — odobritny da primitis osnova vlybn RSFSR Konstitucija predstavitəm proektəş.

Pərtəm sodtəttez redakti-rujtəm ponda obrəzujtəm 164 mortiş redakcionnej komişi-ja, kəbylə poruçitəm pred-stavitny sjezd utverditəm vlybn okonçatelnaj tekst.

Sovettez Crezvyčajnej XVII Vseroššijskaj Sjezdlən postanovlenno

VCIK KONSTITUCIONNEJ KOMIŞIJA PREDŞEDATEL JORT M. I. KALININLƏN DOKLAD ŞƏRTI

VCIK konstitucionnej komişiija predşedətel jort M. I. Kalininiş Roşšijskaj Sovetskaj Federativnej Socialističeskaj Respublika Konstitucija proekt jylis doklad kvzəm da obsu-ditəm vərybn, Sovettezlən Crezvyčajnej XVII Vse-roşšijskaj Sjezd postanov-lajta:

I. VCIK konstitucionnej Komissijəni predstavitəm PSFSR Konstitucija proektəş odobritny da primitny osnova vlye.

2. Sodtəttez da veş-kətləməz vizətəm pon-da RSFSR Konstitucija okonçatelnaj tekst suvtə-təm ponda obrəzujtnə redakcionnej komişiija 164 mortiş.

3. Poruçitny redakci-onnej komişiijalə kəklun-şa srokən predstavitny sjezd vizətəm vlybn Kon-stitucijaliş okonçatelnaj tekst, sjezd vlybn obsuz-dajtəm učitəvajtəməni.

Sjezdlən prezidium. Moskva, Kreml Janvar 18 lunə 1937 god.

Sovettezlän Çrezvčajnaj

XVII Vşeroşsijskaj Sjezd

SOVETTEZ ÇREZVČAJNƏJ XVII VŞEROŞSIJSKƏJ SJEZDLƏN

POSTANOVLENNO

ROSSIJSKƏJ SOVETSKƏJ FEDERATIVNƏJ SOCIALIŞTIČESKƏJ RESPUBLIKALIŞ KONSTITUCIJA (OSNOVNƏJ ZAKON)

UTVERDITƏM JBLIŞ

Sovettezlän Çrezvčajnaj XVII Vşeroşsijskaj Sjezd

POSTANOVLAJTƏ:

Rossijskaj Sovetskaj Federativnej Socialističeskaj Respublikaliş Konstitucija (osnovnej zakon) projekt, kəda predstavitam sjezd redakcion-naj komissijaen, utverditn. Sjezdlän prezidium. Moskva, Kreml. Janvar 21 lun 1937 god.

SOVETTEZ ÇREZVČAJNƏJ XVII VŞEROŞSIJSKƏJ SJEZDLƏN

POSTANOVLENNO

Rossijskaj Sovetskaj Federativnej Socialističeskaj Respublika Verxovnej Soveta Bərjəmmez Jbliş

Sovettezlän Çrezvčajnaj XVII Vşeroşsijskaj Sjezd

POSTANOVLAJTƏ:

Poruçitn Vşeroşsijskaj Centralnej Ispolnitelnej Komitetiä RSFSR viļ Konstitucija osnova včbn razrabotajtn da utverditn bərjəmmez jbliş položenno, a siz-zə suvtətn RSFSR Verxovnej Soveta bərjan srokkež. Sjezdlän prezidium. Moskva, Kreml. Janvar 21 lun 1937 god.

Sovettez Çrezvčajnaj

XVII Vşeroşsijskaj Sjezdlän

Zaklučitelnej zasedaņno

janvar 21 lunə

Bəbt Kremļovskaj dvorecın janvar 21 lunə çulalis Sovettez Çrezvčajnaj XVII Vşeroşsijskaj sjezdlän zaklučitelnej zasedaņno. Sjezd prezidiumə loktənj jorttez: Kalinin, Vorosilov, Kaganoviç, Ordzonikidze, Andrejev, Zdanov, Sulimov, Xrusçev. Kəvşənj vostorzennəj ovacijəz narod vozđ jort Stalin, partija da pravitelstvo rukovoditellez cesə.

Zasedaņno ponda te i kə sjezdsə privetstvujtisə Şevəo-Kavkazskaj krajış da osaviatimlän delegacijəz.

Səbərjn jort Sulimov şeta kəv doklad kerəm ponda sjezd redakcionnaj komissijaiş predşedatellə jort M. I. Kalininlə, kədişə delegattez vstreçajtənj dər kəşşana ovacijəen.

Jort Kalinin doklad konçitəm bərjn munə tribuna včliş, sişə kollalə sjezd gora aplodimenttezen.

Sjezd vuzə RSFSR Konstitucija postatejnəja golosujtəm včlə.

Stalingradskaj Oblispolkomis predşedatel jort Kuznecov delegacijəz nimşən kerə predloženno RSFSR Konstitucija projektsə, kəda redaktirujtəm sjezd redakcion-naj komissijaen utverditn. Rossijskaj Sovetskaj Federativnej Socialističeskaj Respublikaliş Konstitucija (Osnovnəj zakon) sjeđən burnəj dər kəşşana ovacija utvčn utverzdajtə jednoglasnəja. Kəvşə gora „ura“, privetstvennəj vozglassez velikaj Stalin çeštə, stalinskaj Konstitucija çeštə.

Ivanovskaj Oblispolkomis predşedatel jort Agejev kəvşə delegacija poruçenno şerti predlagajtə sjezd utverdenno ponda postanovlenno projekt s jbliş, medv poruçitn Vşeroşsijskaj Centralnej Ispolnitelnej Komitetiä RSFSR viļ Konstitucija osnova včbn razrabotajtn da utverditn bərjəmmez jbliş položenno, a siz-zə suvtətn RSFSR Verxovnej Sovet bərjan srokkež. Postanovlenno projekt jednoglasnəja utverzdajtə.

Jort Sulimov objavljatə Sovettezliş Çrezvčajnaj XVII Vşeroşsijskaj sjeđ pednaləmən. Viliş kəvşənj burnəj aplodimenttež, krikkəz „Ura“. Delegattez bəbt voduşevlennoən şəlnə „Internacional“.

TASS

PUSKINLƏ

Veritin te: svoboda loktas, Vizçişin: sişə te bura. Proroçestvoıt veş ez lo, Lovzişis radoşən narodş. Zarja prekrasnəj petis tan Rossijsa uzəmiş sajmatis, Samođerzavijə pərətis, Çvetitə roza kəz olan. Derevna tenat məkodşalis

Bədsən-ni vezis as çuzəm. I loktis setçin da včşalə. Bəđ lun zəztoçnəj oləm. Kolhoz maşənaən uzalə, Zimlälə včbn urozaj. Çvetitə, radoşən lolalə Prekrasnəj, gaza sovet kraj. VI-ət klassın velətçiş Voroncov.

Vəriş juərrez Doprizvnikkez normaez tırtənj soddətən

K-Kurja vərucastokın (Jurļinskəj LPX) 1915—16 god rozdennoa doprizvnikkezlän včli sovessaņno, kətən ətuvtisə staxanovskəj dekadalış itoggez i estən-zə voštisə konkret-nəj ovjazatelstvəez, med bəđ doprizvnik ne toko tırtis uzalan normaez, no i tırtis soddətən, likvidirujtis fevral 5 lunəz assis negramotnoşt da malogramotnoşt. Boštəm ovjazatelstvəez tırtənj iz včbn.

Şanşerov P. N., Şanşerov S. S., Druzigin M. N., Rətegov, Çugajnov so-revnujtəmən assinş lunşə normaez tırtənj 135—140 procentəz.

Bəđənnş velətisə stalin-skəj Konstitucija, kəda nylış əntuziazm levtə esə včləzık, movilizujtə burzıka uzaləm včlə.

Çetin K.

Kolə unazık zavoitçənj mort jbliş

Krasno-Kurjinskəj vər ucastokın (Jurļinskəj LPX) vərkeralişsez koləsən oz nuətçş nekəeəm kulturno-massovəj uz. Uzalişsez oz əzəvlə ne gazet, ne kniga, siz kəz gazetaezsə poçtolonnez novjətnə çastnəj kvartirəezət, a vərkeralişsez ozə i əzəvlə.

Krasnəj ugolokkezənj nat, kəzıt, zoz nekər ozə mişkavlə.

Barakkezənj tər ludıkkez, susilkaez ozə ispolzujtə.

Uzalişsez koləsən negramotnoşt likvidirujtəm oz mun.

Bəđəs ena bezovrazzoes çulalənj ucastok zavedujussəj jort Vilesov şin ozən, no nekəeəm meraez oz primit.

Kolə zavoitçənj mort jbliş siz, kəz zavoitçənj jort Stalin. Çetin K.

Padmətənj staxanovskəj dvizenno

Tavo me vošti as včlam ovjazatelstvo keravn vər 1000 festmetra. Kerali-ni 500 festmetra. Bəđ lun kerala 8—9 festmetraen. uzalan lun menam toptəm. Me uzali vč esə burzıka da administracija padmətə.

Me uzala luçkovəj pilaen, no sişə təçitənj uməja. Podpilokkez avuəş. Uçastokış administracija tışecnikkezlə vərşə şetis meduməjə.

Mi koram med mijan uzən administracija ez padmət. Samkovskəj vərucastokış tışecnik Şypicin L.

Kəz tija likvidirujtat negramotnoşt?

Bazovik bezdeļniçajtə

Trapeznikovskəj selsovetiş predşedatel jort Vilesov neməm da oz zavoitçş negramotnoşt likvidirujtəm ponda. Likpunkttez pukalənj keroşintəg, a çenga, kəda naznaçitəma keroşin voštəm včbn.

Şin.

Avu keroşin

Gurinskəj selsovetiş predşedatel jort Vilesov neməm da oz zavoitçş negramotnoşt likvidirujtəm ponda. Likpunkttez pukalənj keroşintəg, a çenga, kəda naznaçitəma keroşin voštəm včbn.

Uzavnə as kəv včbn.

Jogvinskəj selsovetiş mədik selsovettezsa komi negramotnoşt likvidirujtəm munə burzıka.

Jogvinskəj selsovet vuzis komi deloproizvodstvo včlə. Selsovetiş sekretar Bañin kolxozzejlə otnoseņnoez gişə komi kəv včbn, a kolxozzež svodkaez mədik gişəttəz gişənj siz-zə komi kəv včbn.

Ləddišan kerku zamok včbn

Ləddišan kerkuezənj poze bura soççişn, ləddətnə gazettez knigəz, orşnə saxmattezen, dominoən, saska-ezən, şilliardən. No mijan Koçovskəj ləddišan kerkusə lunnas oşlənə toko 1 ças keza, a to i sovšem oz oşləvlə.

Kin sılə şetəm seəəm pravəez?

Koşinskəj rajonın Cazovskəj selsovetiş Cazova de-revnaen çeləd jaşli uzalə 1936 god ijun 19 lunşən. Jaşli organizujtan lunşən setən uzaliş naņkaən Kuznecova Anna, kəda velətçis esə kurssez včbn. No Çazovskəj kolxozış predşedatel Anfalov çapkis uz včliş jort Kuznecovaes toko sişən, sto jort Anfalov jaşliezış zavedujussəj včlə—Şlakova včlə ləg i baitə siz: „aş Şlakovaes açş əzə naņkaezəs i verdə, no toko ne menam kolxozış“.

Bur primer

Kudymkarskəj rajoniş Jəgvinskəj kolxozış kolxoznik Leşnikov Ivan Kiriloviç jəvnalog tırtəmən pər munə medozšn. 1936 godə tırtis assis zadanqosə maj 1-j lun

Извещение
25 ЯНВАРЯ в 6 ЧАСОВ ВЕЧЕРА.
В помещении гортеатра имени М. Горького открывається Окружная конференция рабселькоров и редакторов стенгазет.
Регистрация прибывающих участников конференции производится в редакции газеты „Ленин туй вилат“.
Приглашаем всех городских, (а также из ближайших к Кудымкару колхозов) рабселькоров, редакторов стенгазет и читателей окружных газет принять участие как на открытии так и в работах конференции.
РЕДАКЦИЯ.

Otvettvennəj redaktor S. G. Nefedjev.